

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk 15 centimen.

Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 27 MEI.

De liberalen schermen gedurig met hun eeuwige deuntje: Wij zijn de partij van het licht, de katholieken de partij van de duisternis; zij steunen op het geleerde deel onzer bevolking, wij op het onwetende deel.

Laat ons eens onderzoeken wat daarvan waar is!

Om den toestand te kennen der geleerdheid bij de volwassen mannelijke bevolking, die de kiezers oplevert, kan men geene betere statistiek raadplegen dan die der jongelingen die jaarlijks voor de militieloting worden opgeroepen. Hierin vonden wij voor 1874 onder anderen het volgende:

Onze waaische Ardennen leveren ongeveer 4 0/0 lotelingen die noch lezen noch schrijven kunnen, de provincie Henegouwen 28 0/0. — De katholieken der Ardennen kiezen katholieke representanten, maar de verlichte Henegouwers hebben daar veel te veel verstand voor, die kiezen liberalen.

Limburg dat niets dan katholieken kiest, levert in evenredigheid meer militianen op die lezen, schrijven en rekenen kunnen dan Luik, Brabant en Henegouwen die meestal liberalen benoemen.

De liberale gazetten zullen zich wel wachten bovenstaande cijfers te betwisten, zij zijn te gemakkelijk om te controleren, men heeft slechts het officieele *Annuaire de Statistique* van het koninkrijk België open te slaan.

Dit boek bewijst onweerslegbaar dat onze bevolkingen liberaal zijn, juist in evenredigheid hunner onwetendheid en hunner zedeloosheid.

Gaat men nu over van de bevolkingen tot de personen, dan bestaagt men weer hetzelfde.

Wij kennen eenige kiezers die geen letter geleerd zijn; allen zijn liberaal, omdat zij, zij zeggen het zelve, te veel verstand hebben, om onder de DOMINANTIE der papen te bukken.

Daarentegen zijn al de door den geest uitmuntende mannen die België sedert 1850 heeft voortgebracht, katholieke; de liberale partij heeft geen enkel geschiedschrijver, wijsgeer of denker van bijzondere waarde opgeleverd. Mocht eene liberale aezet dit betwisten en namen vooruitzettingen van liberale schrijvers, al waren het dan ook laureaten van vijfjaarlijksche prijsskampen, dan zullen wij hunne werken eens open slaan, en door hunne eigene tegenstrijdigheden bewijzen, dat de groote liberale verstanden hunne faam enkel en alleen te danken hebben aan het stelsel van wederkerige bewondering, dat in hun kamp in voege is.

De liberale partij is bang van de geleerdheid, de katholieken niet, om de heel eenvoudige reden dat en personen en bevolkingen, hoe meer geleerdheid en zedelijkheid zij verkrijgen, hoe inniger hun godsdienstig gevoel wordt.

Het verleden en het tegenwoordige zijn daar om dit te bewijzen.

De katholieken stichten alle soorten van scholen in alle tijden en in alle landen waar hun daartoe vrijheid wordt vergund, de liberalen sluiten de scholen in alle tijden en in alle landen waar zij er machtig genoeg toe worden.

In de zestiende eeuw had in de Nederlanden elke parochie hare doorgaans kosteloze school; overal waar de geuzen boven kwamen werden de scholen gesloten.

Voor 1789 hadden in Frankrijk bijna alle parochiën hunne school, nauwelijks waren de uitdijvers der *immortels principes* meester geworden of zij schaften al die scholen af.

In onzen tijd en in ons land zien wij bijna elke gemeente voorzien van eene of meer katholieke scholen, bestaande op het geld der katholieken alleen, terwijl het den liberalen maar niet wilde

gelukken er eene enkele in stand te houden.

De eenige scholen die zij sedert 2-3 jaar met hunnen schoolpenning hebben probeeren te stichten zullen het niet ver brengen, en wij gelooven niet dat zij het nog 2-3 jaar zullen volhouden.

Indien de geuzen onze eeuw onbepaald meester moesten worden, dan zouden zij juist hetzelfde doen als hunne voorgangers van vroegere eeuwen, de volkscholen sluiten en terzelfder tijd in ellendige redevoeringen en met groote ronkende woorden hunne liefde voor verlichting en beschaving uithaaijen.

Hunne hoofden en uitbuiters moeten eene onwetende menigte hebben, die buitenstaat is hunne leugens te onderzoeken; de katholieke kerk vraagt aan hare volgelingen eene vrijwillige gehoorzaamheid gegrond op het besef der bovennatuurlijke waarheden en hoe meer geleerd een mensch is, hoe beter hij in staat is om die waarheden te beseffen.

Kamer.

De conventie van Terneuzen is in de zitting van woensdag door de Kamer verworpen geworden. Aan deze conventie was het lot van den Luik-Limburgschen ijzeren weg verbonden, zoo dat het te vreezen is dat onze spoorbaan niet door het gouvernement zal overgenomen worden.

Aangaande de verwerping der conventie van Terneuzen zegt het *Handelsblad* van Antwerpen: De conventie van Terneuzen was, iederen wist het sinds lang, voor de geuzen eene kieskweste; men wilde, te dezer gelegenheid, het water troebel maken, en... visschen naar gewoonte.

Onze representanten van Antwerpen hebben echter de zaak beter, breder, deltiger en weerdeliger opgevat dan de « vandertaalers » van straat en stadhuis.

Na de eerste conventie, die aan Terneuzen een eeuwigdurend recht toekende, hebben zij niet gehuild en getierd; maar zij hebben zich intengeend tot het gouvernement gewend en gezegd: « doe uw best andere condities te verkrijgen; want die welke nu bepaald zijn, wil Antwerpen niet. »

Het ministerie knoopte op nieuw onderhandelingen aan, en men bekam ten laatste eene vermindering op 15 jaar en voldoening voor Gent.

Die condities konden er, in zekeren zin en in het algemeen genomen door; want het was immers niet Terneuzen, dat de gevaarlijkste konkurrent van Antwerpen was; maar wel Vlissingen — doch van die haven zwijgen onze geuzen, omdat vele van hen daar hunne honderdduizenden hebben ingesteked, om ze, ten nadeele van Antwerpen groote intresten te doen opbrengen.

Al wat onze geuzen gedaan hebben, bijgestaan door de Frères die geerne weer aan het roer zouden zitten, is geweest, niet om Antwerpen te bevoordeelen; maar om de deputatie van Antwerpen in een valsch daglicht te stellen; om het ministerie te doen vallen.

Ja, in hun hart wenschten zij dat de conventie aangenomen wierd; want zij wisten wel dat er wezenlijk niets meer te vreezen was; daarenboven, zij zouden wel geerne hunne vrienden van Gent gunstig zijn geweest.

Gent had alsdan zijne voldoening, en zij, de eerlijke geuzen, konden daarop vallen teugel geven aan een onbederend straatlawaaai — hunne eenige macht, hunne eenige bekwaamheid.

Gansch dat onweerdig kraam valt de geuzerij nu verpletterend op den kop: Gent heeft zijne conventie niet; het ministerie heeft de twee partijen laten beslissen; de geuzerij van Antwerpen is ontmaskerd en zij kan niet huilen tegen de katho-

lijke representanten, die meer dan ooit de belangen van Antwerpen hebben verdedigd.

Zij, de geuzen, intengeend, hebben die belangen opgeofferd, om een dubbelzinnig politiek doel te bereiken.

Ja, onze representanten hadden verklaard de konventie te willen stemmen — en de geuzen juichten reeds, ofschoon zij beweerden dat die konventie de dood van Antwerpen was! Doch zij dwaalden, toen zij dachten dat onze vertegenwoordigers blootweg gingen stemmen en zich in het geuzennet werpen.

Neen, neen!

Onze ieverige vertegenwoordigers, die altijd Antwerpen boven aan stelden, zegden aan het gouvernement:

Ja, wij zullen de konventie stemmen; maar voor de toegeving van 15 jaar, aan Terneuzen toegestaan, moet gij, gouvernement, aan Antwerpen ook een voordeel geven:

Gij moet de vuur- en baakrechten afschaffen. Gij moet de scheepvaartrechten verminderen, en daartoe hebben wij des te meer recht, daar deze in Holland reeds zijn afgeschaft.

M. Malou antwoordde dat hij dat voordeel niet kon toestaan; dat hij de 400,000 fr. welke van die rechten voortkwamen, niet kon opofferen.

Welnu, indien gij die voordeelen welke de Meetingrepresentanten reeds zoolang vragen, nu op dezen oogenblik niet geeft, « zullen wij representanten van Antwerpen », zegde M. Victor Jacobs, de konventie ook niet stemmen.

Wat deed de linkerzij, wat deden de Bara's de Frères, de Anspach's, de zoogezegde verdedigers van Antwerpen? Zij, die zich laten feestten en danken als de redders der stad?

Stemden zij met onze representanten in? Vroegen zij, even als zij, die voordeelen voor onze scheepvaart?

In 't geheel niet; zij zaten verlagen, bleek en M. Bara zelfs klopte die voordeelen den kop in door de voorafgaandelijke kwestie op te werpen: — van dit oogenblik was de konventie veroordeeld, van dat oogenblik ook voelde M. Frère, dat gansch die onweerdige komedie in duigen viel.

Razend van spijt vloog hij op M. Janssens van St-Nikolaes aan, en koelde op dezen deltigen en eerlijken man, zijnen haat, zijne wraak, de spijt van het mislukken.

Het ministerie had niet toegegeven — en van dat oogenblik deden onze representanten en eenige hunner vrienden van de rechterzij, de konventie vallen.

Eere aan de representanten der Meeting! Zij hebben Antwerpen eene dienst bewezen, zij hebben Antwerpen boven alles verdedigd! Aan hen, en aan hen alleen de eer!

Daarenboven hebben zij getoond, dat zij aan geen enkel ministerie gehoorzaam, dat zij vrij en onafhankelijk zijn, en niet doen gelijk de linkerzij, die bukt en kromt voor den wil van haren meester Frère.

Alles was gereed om het straatlawaaai te beginnen; de konventie gestemd, dan was de burgemeester van Gent kontent naar huis getrokken en onze geuzen hadden, reeds te Brussel, het lawaai, met een tweezakkig doel ingericht, begonnen.

Nu zijn ze beschaamd naar huis gekomen: het ministerie heeft de twee partijen laten beslissen — en het staat altijd recht.

Gent zal woensdag tegen de geuzerij van Antwerpen, die aan deze stad, een groot voordeel heeft afgenomen, en alle recht van lawaaiën vervalt; want indien er aan iemand eere toekomt in dees geval, dan is het aan onze representanten. Dat komt ervan, geuzen, als men met dubbel-

hartigheid, met bedriegerij en langs valsche wegen gaat!

Stads- & provincie nieuws.

De kiezing die verleden maandag te Tongeren plaats gehad heeft voor de benoeming van vier leden van den provincialen raad, kan als de doodslag voor de liberale partij in Tongeren aanzien worden.

Die mannen hebben veel kals in hunne gazetten en in hunne clubs, maar wanneer het kwesie is van het strijperk in te trekken dan zijn zij met geen honderd pond kaarsen te vinden.

Het was nogtans de goede wil niet die hun ontbrak. Zij hadden te vergeefs op alle hagen geklopt en tot drie maal toe hadden zij zich in het lokaal hunner associatie vergaderd. Men zegt zelfs dat zij zoo goed gereed waren om te strijden dat zij niet tot den dag der kiezing hebben kunnen wachten en makender rakende argumenten hebben uitgedeeld.

Wat er ook van zij, verleden maandag was er geen schijn van een liberalen kandidaat te zien. De katholieke kiezers van stad en dorpen waren zoo talrijk tegenwoordig dat de liberalen voorzichtig geoordeeld hebben thuis te blijven.

Er waren er nogtans een zestigtal in het bureau der stad die de lafhertigheid gehad hebben een wit briefje in de bus te steken. Dat zijn zestig valschaards die den schijn willen hebben voor de katholieke kandidaten te kiezen en die inderdaad tegen hun stemmen.

De uitslag der kiezing van verleden maandag is voor onze liberalen meer dan eene nederlaag; het is een doodvonnis, eene vernietiging, eene begrafenis.

Die bedroefde jongens hadden nogtans een voorwensel noodig om hunne vaandels aan het balkon der Sociéte littéraire uit te steken. Zij hebben dus eenen troost gezocht in de kiezing van Antwerpen en hebben victorie gezongen omdat de geuzen van Antwerpen niet verslagen waren. Die arme vaantjes schenen beschaamd; men zou gezegd hebben dat zij hunne kleuren achter hunne stokken wilden verbergen.

Onze gansche stad heeft daar eens hartelijk gelachen. De liberalen zijn gewaar geworden dat men hen voor den tod hield en hebben eenvoudig hunne vaantjes terug getrokken.

Men zal er lang mede lachen.

De liberalen roepen « hoezee! » omdat zij in de provinciale kiezing te Antwerpen hebben gelukt. Het getal ingeschrevene kiezers, maandag was, 14,400.

Voor den 15 juni zijn er maar 9,700, waaronder 1700 buitenkiezers, die maandag niet hebben mogen stemmen.

Men ziet, de toestand ziet er in 't geheel niet slecht uit, wat de liberalen ook zeggen.

Verleden woensdag werd voor de rechtbank van Tongeren de zaak opgeroepen van de geestelijkheid van O.-L.-V. Kerke tegen de *Vedette* en den *Journal du Limbourg*.

De heer advocaat Meyers was gereed om te pleiten in name der klagers; doch de advocaten der liberale gazetjes waren niet te zien, zoo dat de zaak is uitgesteld geworden.

Verleden zondag had op de staak der Concordia de groote jaarlijkse vogelschietsing voor den Koning plaats. De schieting was zeer levendig. Een veertigtal schutters namen er deel aan.

OOM EN TANTE.

TWEE VERHAALTJES NAAR HET ENGLISCH.

(4^e VERVOLG.)

— Broeder, sprak mijne moeder tot mijnen oom, ik zoo geerne zien dat Frederik de medalie won; het zou hem aanmoedigen nu hij naar de school van Eton gaat. En ik heb ook zeer veel edenen om te gelooven dat hij ze krijgen zal; want Fagmore, de eerste sekondant, heeft mij verzekerd dat Frederik opstellen kan maken trots ten besten. Morgen zullen de opstellen naar den heer Wackhall worden gezonden, en den daarop volgende dag zal hij den prijs uitdeelen. Ik hoop aan herte dat mijn dierbare jongen dien moge winnen.

— Hij zal hem winnen! riep mijn oom uit, en genblikkelijk verliet hij de kamer.

Mijne moeder was in verrukking over de berteijkheid van zijne ontboezeming want zij behoude die als een goed voortteeken dat ik wel ou gelukken.

Nog geen uur daarna werd ik verrast door een zoek van mijnen oom. Hij vroeg voor mij verlof in met hem te Richmond te gaan eten; 't werd hem eerne toegestaan.

— En gij steekt uw opstel in uwen zak, hoor Frederik, fluisterde mijn oom mij in 't oor.

Toen wij in de koets stapten, klopte de vriendelijke Fagmore, die ons uitgeleide had gedaan, mij p het hoofd en hij tegde tot mijnen oom:

— Hij zal de twee anderen wel dood slaan, sir.

Daar sta ik voor in.

Wij reden naar het kasteel te Richmond, waar wij, op uitdrukkelijk verlangen van mijnen oom, in een van de stilste kamers werden gelaten, die uitzicht hadden op de schoone laan. Vooraf echter had hij een diner besteld van aspergesoep, gestoofden paling, salaad met kalfsvleesch en abrikozentaart.

— Nu Frederik, sprak hij, terwijl het middagmaal wordt gereed gemaakt, moest gij mij uw opstel eens laten zien.

Ik gaf het hem over en terwijl hij bezig was met het te lezen, waren mijne oogen in den grootsten angst op zijn gelaat gevestigd.

— Hm, hm, goed, waarlijk zeer goed, als men uwe jaren in aanmerking neemt. Er zijn niet veel jongens, die het beter zouden doen, en ik twijfel er ook volstrekt niet aan of... maar toch, er gaat niets beter dan secur.

— Niets beter, oom, antwoordde ik, ofschoon ik niet wist wat hij met zoo veel drift bedoelde.

— Hoer eens, hernaam hij. Wij moeten den nagel op den kop slaan. Gij moet den prijs winnen, en gij zult hem ook winnen. Kunt gij een geheim bewaren, Frederik?

— Ja, oom.

— Welnu dan; uw opstel staat mij over het geheel genomen zeer wel aan; maar er zijn ook eenige dingen in, die wel wat beter konden zijn, eenige onnauwkeurigheden, weet ge. Nu, als ik die voor u verbeter, dan zult gij het immers tegen niemand zeggen?

— Wel, om geen geld van de wereld, oom.

— Nu, dan zal ik maar bellen om pen, papier en inkt en dan zullen wij 't eens gauw in orde maken.

Na dat er een uur lang was doorgeschrabd en bijgevoegd en weer was doorgeschrabd, riep mijn oom:

— Daar, jongen, de medalie is al zoo zeker gewonnen als of zij reeds aan uw knopsgat hing. Schrijf nu het opstel maar eens netjes over met zijne veranderingen en verbeteringen en dan gaan wij eten. Maar geen woord er van reppen, hoor deugnet, dat ik u geholpen heb!

Daar mijne gedachten eigenlijk meer gevestigd waren op salaad met kalfsvleesch en abrikozentaart, dan op de verbeteringen van mijn hulpvaardigen oom, zoo kopieerde ik slechts werktuigelijk wat ik voor mij zag. Het diner werd juist opgebracht toen ik mijnen arbeid had getindigd, en toen ik mijn onfeilbaar opstel in mijnen zak had gestoken, viel ik op de goede dingen, die voor mij stonden aan, met eenen eelust, die niet behoefde aangeprikkeld te worden door de vreugde over de zekerheid van mijn welgelukken.

Den volgende morgen vroeg werden de opstellen ingezonden, en den daaropvolgenden morgend werden de mededingers, in tegenwoordigheid van geheel de school, uitgenoodigd om de beslissing van onzen meester en rechter aan te hooren. Ik voor mij was in het minst niet ongerust, ik bouwde op de hulp die ik in het geheim van mijn hulpvaardigen oom had ontvangen.

Eene ontzagwekkende uitdrukking overwelkte het voorhoofd van Job Whackhall toen hij zijnen zetel innam.

— Weinig tevreden, indien al tevreden, dus ving hij aan met zijne krampachtige en stijvezinsneden, ben ik met de drie proeven van opstellen in de engelsche taal, die onder mijne oogen zijn gebracht: Doch nademaal ik onvoorwaardelijk heb beloofd,

dat ik eene belooning zou geven aan het beste der drij — ofschoon geen van de drij goed is — zoo geef ik de belooning aan het beste van de drij. Ik wenschte wel dat ik ze kon uitreiken als eene bepaalde en ontegenzeggelijke belooning voor verdiensten. En alzoo wijs ik de belooning toe aan Zacharias Dunder.

Met deze woorden verliet hij zijnen lessenaar en hij verzocht mij en den eersten sekondant Fagmore hem te volgen. De teleurstelling had mij geheel en al ter neer gedrukt; maar ik gehoorzaamde.

— Naarmate, mijnheer Fagmore, dus ving hij aan, naarmate de verwachting die ik koesterde van dit jonge mensch, naar die mate is ook de ontevredenheid die ik jegens hem heb opgevat. Maar mijnheer, ik ben nog meer ontevreden op u, daar gij mij zulk een mengelmoes van bombast en zottenklap onder de oogen hebt durven brengen. Luister maar eens naar de volzinnen waarover ik het meest gebelgd ben.

En nu las hij mij bijna elken regel voor, waarmede mijn oom zich zoo vriendelijk had bemoeid. Hij kon maar niet begrijpen hoe ik kwam aan de regels, die nu ook door Fagmore openhartig voor *prufter* werden verklaard. Er was toch niets van dien aard in mijn werk te bespeuren toen hij het laatst had gezien, enz. enz.

Ik voor mij durfde hem de noodige inlichting niet geven. En toen ik aan mijnen oom den moed, met tranen in de oogen den ongelukkigen afloop van onzen gezamenlijken arbeid had mede gedeeld, zeide hij:

— Wees maar getroost mijn jongen. De fout ligt aan mij; want ik moest het in zijn geheel voor u hebben overgeschreven.

(Wordt vervolgd.)